

Posudek vedoucí na bakalářskou práci Nikol Vosmíkové

Vícenásobná prefixace v češtině, ruštině a bulharštině

Nikol Vosmíková se ve své bakalářské práci zaměřuje na možnosti a restrikce kombinace slovesných předpon u českých, ruských a bulharských sloves. Toto porovnání je založeno na studiu české a slavistické odborné literatury k tématu, překladových slovníků a částečně i na práci s Českým národním korpusem (syn4). Autorka ukazuje, že nejběžnější je ve všech jazycích připojování dvou předpon, v češtině je přitom na vnější pozici frekventovaná pouze předpona *po-* (jíž autorka věnuje samostatnou podkapitolu), v bulharštině je vzorec dvojí prefixace produktivnější a zahrnuje více předpon, ač, zdá se, s relativně nízkou frekvencí. Z hlediska variability prefixů na vnějších pozicích a možnosti připojovat více než dva prefixy (potenciality v systému) autorka zjistila, že jazyky jsou uspořádány v pořadí ruština – čeština – bulharština.

Práce vykazuje některé nedostatky v chvatu dokončovaného textu a některé připomínky uvedené níže jsem již vznesla během vznikání práce, ale nestihly být zohledněny.

Autorka nemá sjednoceny jednotlivé úseky výkladů v jednotlivých částech práce, takže v práci se různými způsoby definuje vid, otázka prázdných vidových předpon je popsána na několika místech prizmatem primárně citovaného autora, a tudíž rozdílně, z drobnějších jevů se různě hodnotí konstrukce *popo-* (buď jako dvojitá předpona s jedním významem, nebo jako výsledek dvakrát uplatněné prefixační operace).

Vzhledem k tomu, že autorka komentuje produktivitu a částečně i frekvenci výskytu jednotlivých typů ve všech sledovaných jazycích, bylo by vhodné teoretickou část doplnit o nějaké vymezení těchto termínů a jejich vztahu. (Z mého pohledu by toto bylo podstatnější než některé otázky aspektologie začleněné do prvních teoretických podkapitol.)

Pokud jde o empirickou část práce, autorka předložila rozsáhlou kompilační studii založenou na mnoha odborných a slovníkových zdrojích. Povaha ruského a bulharského korpusu jí neumožnila přinést i srovnávací analýzu korpusovou, takže korpusová složka vychází pouze z korpusu syn4 ČNK. Popis provedení korpusové sondy na češtině však není standardní a chybějí v něm zásadní informace o práci s dotazem, absolutní a relativní frekvenci vyhledaných tokenů (která by se samozřejmě nemohla stát předmětem kvantitativní analýzy, ale podpořila by autorčiny teze o frekvenci a produktivitě). Rovněž je obvyklé u korpusové sondy dokládat nalezené typy konkrétními doklady.

Vzhledem k tomu, že práce má srovnávací charakter a srovnání se týkají hlavní zjištění práce (viz závěr), ocenila bych větší počet shrnujících srovnávacích tabulek podobných tabulce na str. 14 v teoretické části a vyhnula se dělení tabulek mezi vlastní text pro češtinu a přílohy pro ruštinu a bulharštinu. Bylo by vhodné sjednotit psaní latinkou a azbukou u bulharských a ruských výrazů a rovněž v přehledech odlišovat reflexivní a nereflexivní slovesa.

Analýza předpony *po-* je zjevně jen takovým pilotním přehledem. Oceňuji propojení vlastního výskytu této předpony s jejím významem, resp. modifikací děje a rovněž uvádění reálných příkladů alespoň u českých dat. Bylo by vhodné věnovat více pozornosti významovému vztahu mezi předponou a kmenem a konstrukci *popo-V*.

Drobné připomínky:

- anglický abstrakt by měl více dodržovat stylové a gramatické náležitosti anglického odborného projevu (volba lexika, slovesných časů a syntaktických konstrukcí)
- lexikálněsémantický význam (např. str. 36) je pleonasmus
- v práci zůstalo mylné užívání termínu *imperfektum* místo *imperfektivum*
- některé formulace jsou nepřesné, ne dost explicitní apod. (např. *Výběr té které předpony se však s češtinou vždy nekryje* na str. 14,
- chyby v analýze příkladů: *používat* je odvozeno od dokonavého slovesa *použít*, nejedná se tak o „nedokonavá slovesa s nezměněnou vidovou charakteristikou“, str. 27; *svléknout* – *vysvléknout* (závěr práce) není vidová dvojice

Celkově práci hodnotím jako uspokojivou ve všech relevantních ohledech a doporučuji ji k obhajobě s navrhovaným hodnocením dobře.

V Tallinnu dne 28. 8. 2018

Mgr. Eva Lehečková, Ph.D.